അധ്യാത്മരാമായണേ യുദ്ധകാണ്ഡം
സർഗം 1

ശ്രീമഹാദേവ ഉവാച .
യഥാവദ്ഭാഷിതം വാക്യം ശ്രുത്വാ രാമോ ഹനൂമതഃ .
ഉവാചാനന്തരം വാക്യം ഹർഷേണ മഹതാവൃതഃ .. 1..

കാര്യം കൃതം ഹനുമതാ ദേവൈരപി സുദുഷ്കരം .
മനസാപി യദന്യേന സ്മർതും ശക്യം ന ഭൂതലേ .. 2..

ശതയോജനവിസ്തീർണം ലംഘയേത്കഃ പയോനിധിം .
ലങ്കാം ച രാക്ഷസൈർഗുപ്താം കോ വാ ധർഷയിതും ക്ഷമഃ .. 3..

ഭൃത്യകാര്യം ഹനുമതാ കൃതം സർവമശേഷതഃ .
സുഗ്രീവസ്യേദൃശോ ലോകേ ന ഭൂതോ ന ഭവിഷ്യതി .. 4..

അഹം ച രഘുവംശശ്ച ലക്ഷ്മണശ്ച കപീശ്വരഃ .
ജാനക്യാ ദർശനേനാദ്യ രക്ഷിതാഃ സ്മോ ഹനൂമതാ .. 5..

സർവഥാ സുകൃതം കാര്യം ജാനക്യാഃ പരിമാർഗണം .
സമുദ്രം മനസാ സ്മൃത്വാ സീദതീവ മനോ മമ .. 6..

കഥം നക്രഝഷാകീർണം സമുദ്രം ശതയോജനം .
ലംഘയിത്വാ രിപും ഹന്യാം കഥം ദ്രക്ഷ്യാമി ജാനകീം .. 7..

ശ്രുത്വാ തു രാമവചനം സുഗ്രീവഃ പ്രാഹ രാഘവം .
സമുദ്രം ലംഘയിഷ്യാമോ മഹാനക്രഝഷാകുലം .. 8..

ലങ്കാം ച വിധമിഷ്യാമോ ഹനിഷ്യാമോഽദ്യ രാവണം .
ചിന്താം ത്യജ രഘുശ്രേഷ്ഠ ചിന്താ കാര്യവിനാശിനീ .. 9..

ഏതാൻ പശ്യ മഹാസത്ത്വാൻ ശൂരാൻ വാനരപുംഗവാൻ .
ത്വത്പ്രിയാർഥം സമുദ്യുക്താൻ പ്രവേഷ്ടുമപി പാവകം .. 10..

സമുദ്രതരണേ ബുദ്ധിം കുരുഷ്വ പ്രഥമം തതഃ .
ദൃഷ്ട്വാ ലങ്കാം ദശഗ്രീവോ ഹത ഇത്യേവ മന്മഹേ .. 11..

നഹി പശ്യാമ്യഹം കഞ്ചിത്ത്രിഷു ലോകേഷു രാഘവ .
ഗൃഹീതധനുഷോ യസ്തേ തിഷ്ഠേദഭിമുഖോ രണേ .. 12..

സർവഥാ നോ ജയോ രാമ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ .
നിമിത്താനി ച പശ്യാമി തഥാ ഭൂതാനി സർവശഃ .. 13..

സുഗ്രീവവചനം ശ്രുത്വാ ഭക്തിവീര്യസമന്വിതം .
അംഗീകൃത്യാബ്രവീദ്രാമോ ഹനൂമന്തം പുരഃസ്ഥിതം .. 14..

യേന കേന പ്രകാരേണ ലംഘയാമോ മഹാർണവം .
ലങ്കാസ്വരൂപം മേ ബ്രൂഹി ദുഃസാധ്യം ദേവദാനവൈഃ .. 15..

ജ്ഞാത്വാ തസ്യ പ്രതീകാരം കരിഷ്യാമി കപീശ്വര .
ശ്രുത്വാ രാമസ്യ വചനം ഹനൂമാൻ വിനയാന്വിതഃ .. 16..

ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർദേവ യഥാ ദൃഷ്ടം ബ്രവീമി തേ .
ലങ്കാ ദിവ്യാ പുരീ ദേവ ത്രികൂടശിഖരേ സ്ഥിതാ .. 17..

സ്വർണപ്രാകാരസഹിതാ സ്വർണാട്ടാലകസംയുതാ .
പരിഖാഭിഃ പരിവൃതാ പൂർണാഭിർനിർമലോദകൈഃ .. 18..

നാനോപവനശോഭാഢ്യാ ദിവ്യവാപീഭിരാവൃതാ .
ഗൃഹൈർവിചിത്രശോഭാഢ്യൈർമണിസ്തംഭമയൈഃ ശുഭൈഃ .. 19..

പശ്ചിമദ്വാരമാസാദ്യ ഗജവാഹാഃ സഹസ്രശഃ .
ഉത്തരേ ദ്വാരി തിഷ്ഠന്തി സാശ്വവാഹാഃ സപത്തയഃ .. 20..

തിഷ്ഠന്ത്യർബുദസംഖ്യാകാഃ പ്രാച്യാമപി തഥൈവ ച .
രക്ഷിണോ രാക്ഷസാ വീരാ ദ്വാരം ദക്ഷിണമാശ്രിതാഃ .. 21..

മധ്യകക്ഷേഽപ്യസംഖ്യാതാ ഗജാശ്വരഥപത്തയഃ .
രക്ഷയന്തി സദാ ലങ്കാം നാനാസ്ത്രകുശലാഃ പ്രഭോ .. 22..

സങ്ക്രമൈർവിവിധൈർലങ്കാ ശതഘ്നീഭിശ്ച സംയുതാ .
ഏവം സ്ഥിതേഽപി ദേവേശ ശൃണു മേ തത്ര ചേഷ്ടിതം .. 23..

ദശാനനബലൗഘസ്യ ചതുർഥാംശോ മയാ ഹതഃ .
ദഗ്ധ്വാ ലങ്കാം പുരീം സ്വർണപ്രാസാദോ ധർഷിതോ മയാ .. 24..

ശതഘ്ന്യഃ സങ്ക്രമാശ്ചൈവ നാശിതാ മേ രഘൂത്തമ .
ദേവ ത്വദ്ദർശനാദേവ ലങ്കാ ഭസ്മീകൃതാ ഭവേത് .. 25..

പ്രസ്ഥാനം കുരു ദേവേശ ഗച്ഛാമോ ലവണാംബുധേഃ .
തീരം സഹ മഹാവീരൈർവാനരൗഘൈഃ സമന്തതഃ .. 26..

ശ്രുത്വാ ഹനൂമതോ വാക്യമുവാച രഘുനന്ദനഃ .
സുഗ്രീവ സൈനികാൻ സർവാൻ പ്രസ്ഥാനായാഭിനോദയ .. 27..

ഇദാനീമേവ വിജയോ മുഹുർതഃ പരിവർതതേ .
അസ്മിന്മുഹുർതേ ഗത്വാഹം ലങ്കാം രാക്ഷസസങ്കുലാം .. 28..

സപ്രാകാരാം സുദുർധർഷാം നാശയാമി സരാവണാം .
ആനേഷ്യാമി ച സീതാം മേ ദക്ഷിണാക്ഷി സ്ഫുരത്യധഃ .. 29..

പ്രയാതു വാഹിനീ സർവാ വാനരാണാം തരസ്വിനാം .
രക്ഷന്തു യൂഥപാഃ സേനാമഗ്രേ പൃഷ്ഠേ ച പാർശ്വയോഃ .. 30..

ഹനൂമന്തമഥാരുഹ്യ ഗച്ഛാമ്യഗ്രേഽംഗദം തതഃ .
ആരുഹ്യ ലക്ഷ്മണോ യാതു സുഗ്രീവ ത്വം മയാ സഹ .. 31..

ഗജോ ഗവാക്ഷോ ഗവയോ മൈന്ദോ ദ്വിവിദ ഏവ ച .
നലോ നീലഃ സുഷേണശ്ച ജാംബവാംശ്ച തഥാപരേ .. 32..

സർവേ ഗച്ഛന്തു സർവത്ര സേനായാഃ ശത്രുഘാതിനഃ .
ഇത്യാജ്ഞാപ്യ ഹരീൻ രാമഃ പ്രതസ്ഥേ സഹലക്ഷ്മണഃ .. 33..

സുഗ്രീവസഹിതോ ഹർഷാത്സേനാമധ്യഗതോ വിഭുഃ .
വാരണേന്ദ്രനിഭാഃ സർവേ വാനരാഃ കാമരൂപിണഃ .. 34..

ക്ഷ്വേലന്തഃ പരിഗർജന്തോ ജഗ്മുസ്തേ ദക്ഷിണാം ദിശം .
ഭക്ഷയന്തോ യയുഃ സർവേ ഫലാനി ച മധൂനി ച .. 35..

ബ്രുവന്തോ രാഘവസ്യാഗ്രേ ഹനിഷ്യാമോഽദ്യ രാവണം .
ഏവം തേ വാനരശ്രേഷ്ഠാ ഗച്ഛന്ത്യതുലവിക്രമാഃ .. 36..

ഹരിഭ്യാമുഹ്യമാനൗ തൗ ശുശുഭാതേ രഘൂത്തമൗ .
നക്ഷത്രൈഃ സേവിതൗ യദ്വച്ചന്ദ്രസൂര്യാവിവാംബരേ .. 37..

ആവൃത്യ പൃഥിവീം കൃത്സ്നാം ജഗാമ മഹതീ ചമൂഃ .
പ്രസ്ഫോടയന്തഃ പുച്ഛാഗ്രാനുദ്വഹന്തശ്ച പാദപാൻ .. 38..

ശൈലാനാരോഹയന്തശ്ച ജഗ്മുർമാരുതവേഗതഃ .
അസംഖ്യാതാശ്ച സർവത്ര വാനരാഃ പരിപൂരിതാഃ .. 39..

ഹൃഷ്ടാസ്തേ ജഗ്മുരത്യർഥം രാമേണ പരിപാലിതാഃ .
ഗതാ ചമൂർദിവാരാത്രം ക്വചിന്നാസജ്ജത ക്ഷണം .. 40..

കാനനാനി വിചിത്രാണി പശ്യന്മലയസഹ്യയോഃ .
തേ സഹ്യം സമതിക്രമ്യ മലയം ച തഥാ ഗിരിം .. 41..

ആയയുശ്ചാനുപൂർവ്യേണ സമുദ്രം ഭീമനിഃസ്വനം .
അവതീര്യ ഹനൂമന്തം രാമഃ സുഗ്രീവസംയുതഃ .. 42..

സലിലാഭ്യാശമാസാദ്യ രാമോ വചനമബ്രവീത് .
ആഗതാഃ സ്മോ വയം സർവേ സമുദ്രം മകരാലയം .. 43..

ഇതോ ഗന്തുമശക്യം നോ നിരുപായേന വാനരാഃ .
അത്ര സേനാനിവേശോ്സ്തു മന്ത്രയാമോ്സ്യ താരണേ .. 44..

ശ്രുത്വാ രാമസ്യ വചനം സുഗ്രീവഃ സാഗരാന്തികേ .
സേനാം ന്യവേശയത് ക്ഷിപ്രം രക്ഷിതാം കപികുഞ്ജരൈഃ .. 45..

തേ പശ്യന്തോ വിഷേദുസ്തം സാഗരം ഭീമദർശനം .
മഹോന്നതതരംഗാഢ്യം ഭീമനക്രഭയങ്കരം .. 46..

അഗാധം ഗഗനാകാരം സാഗരം വീക്ഷ്യ ദുഃഖിതാഃ .
തരിഷ്യാമഃ കഥം ഘോരം സാഗരം വരുണാലയം .. 47..

ഹന്തവ്യോ്സ്മാഭിരദ്യൈവ രാവണോ രാക്ഷസാധമഃ .
ഇതി ചിന്താകുലാഃ സർവേ രാമപാർശ്വേ വ്യവസ്ഥിതാഃ .. 48..

രാമഃ സീതാമനുസ്മൃത്യ ദുഃഖേന മഹതാവൃതഃ .
വിലപ്യ ജാനകീം സീതാം ബഹുധാ കാര്യമാനുഷഃ .. 49..

അദ്വിതീയശ്ചിദാത്മൈകഃ പരമാത്മാ സനാതനഃ .
യസ്തു ജാനാതി രാമസ്യ സ്വരൂപം തത്ത്വതോ ജനഃ .. 50..

തം ന സ്പൃശതി ദുഃഖാദി കിമുതാനന്ദമവ്യയം .
ദുഃഖഹർഷഭയക്രോധലോഭമോഹമദാദയഃ .. 51..

അജ്ഞാന-ലിംഗാന്യേതാനി കുതഃ സന്തി ചിദാത്മനി .
ദേഹാഭിമാനിനോ ദുഃഖം ന ദേഹസ്യ ചിദാത്മനഃ .. 52..

സമ്പ്രസാദേ ദ്വയാഭാവാത്സുഖമാത്രം ഹി ദൃശ്യതേ .
ബുദ്ധ്യാദ്യഭാവാത്സംശുദ്ധേ ദുഃഖം തത്ര ന ദൃശ്യതേ .
അതോ ദുഃഖാദികം സർവം ബുദ്ധേരേവ ന സംശയഃ .. 53..

രാമഃ പരാത്മാ പുരുഷഃ പുരാണോ
    നിത്യോദിതോ നിത്യസുഖോ നിരീഹഃ .
തഥാപി മായാഗുണസംഗതോഽസൗ
    സുഖീവ ദുഃഖീവ വിഭാവ്യതേഽബുധൈഃ .. 54..

ഇതി ശ്രീമദധ്യാത്മരാമായണേ ഉമാമഹേശ്വരസംവാദേ യുദ്ധകാണ്ഡേ
പ്രഥമഃ സർഗഃ .. 1..

ഓം

CHECKED BY GURU P.R.IYER
8.5.2024